

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5031/2019
09.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Радисав Николић, адвокат из ..., против туженог Града Ужице, кога заступа Градски правобранилац, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1939/19 од 14.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 09.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1939/19 од 14.06.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 10/19 од 27.02.2019. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиле па је утврђено право својине тужиле по основу одржаја на двособном стану у ..., улица ..., број посебног дела ..., ... спрат, број зграде ..., грађевинске површине 65м2, на кат. парц. ..., уписан у ЛН ... КО Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужили на име трошкова парничног поступка исплати износ од 295.100,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1939/19 од 14.06.2019. године ставом првим изреке усвојена је жалба туженог Града Ужице а пресуда Вишег суда у Ужицу П 10/19 од 27.02.2019. године је преиначена и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле према туженом у којем тражила да се утврди право својине тужиле по основу одржаја на двособном стану у ..., улица ..., број посебног дела ..., ... спрат, број зграде ..., грађевинске површине 65 м2, на кат. парц. ... уписан у ЛН број ... КО Ставом другим изреке обавезана је тужилца да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 187.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13- УС, 74/13-Ус, 55/14, 87/18) па је нашао да је изјављена ревизија није основана.

У спроведеном поступку нема битних повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити су учињене друге битне повреде одредаба парничног поступка које би могле представљати основ за уважавање ревизије тужиле у смислу члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, ББ, тужилина мајка, по основу решења Народног одбора Општине Т. Ужице бр. 06-86/3 од 06.03.1961. године, била је корисник стана и ул. ... у ... који јој је дат на привремено и бесплатно коришћење док јој се не обезбеди други одговарајући стан на доживотно коришћење, обзиром да јој је истим решењем прстало право коришћења стана у улици ... у ... који је конфиксован закључком Среског наредног суда у Ужицу од 13.01.1946. године. У спрони стан, тужила се са мајком уселила марта 1961. године и у ком стану тужила, и након смрти мајке живи непрекидно до данас. Тужила је 2014. године, сходно Закону о враћању одузете имовине, поднела Агенцији за реституцију захтев за враћање одузете имовине, односно обештећење на име конфиксоване а касније срушене куће у власништву покојног ВВ, оца тужиле и правноснажним решењем о утврђивању права на обештећење од 16.01.2019. године усвојен је захтев тужиле и утврђено је право на обештећење законским наследницима бившег власника, сада покојног ВВ. Из списка произилази да је тужила 18.12.2017. године Основном суду у Ужицу поднела предлог за доношење решења које замењује уговор о откупу стана у улици ..., а да је решењем од 26.12.2017. године предлог тужиле одбачен са образложењем да уз предлог тужила није доставила релевантну документацију односно доказ да је закључила уговор о закупу стана на неодређено време. Дана 31.05.2017. године Град Ужице укњижен је у катастер непокретности КО Ужице као носилац права јавне својине на стану који је предмет овог спора.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужила савесни држалац спорног стана још од марта 1961. године када се у исти уселила, те да су се сходно одредби члана 28. став 4. и члана 72. Закона о основама својинско правних односа стекли услови за стицање права својине на непокретности одржајем, јер је тужила имала савесну државину дуже од двадесет година, односно тужила није имала сазнања да стан није у својини њене мајке а касније и у њеном власништву све до 31.05.2017. године, када је први пут сазнала да је тужени Град Ужице у катастру укњижен као носилац права јавне својине, због чега је усвојио тужбени захтев.

Одлучујући о жалби тужене, другостепени суд је нашао да је погрешан закључак првостепеног суда да је тужила била у савесној државини стана дуже од 20 и по ком основу је стекла право својине одржајем, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев као неоснован, са образложењем да тужила није испунила услове за стицање права својине одржајем прописане чланом 28 ст.4 Закона о

основама својинско правних односа савесном државином у трајању преко 20 година, јер је пре истека рока за стицање својине одржајем - дана 3.08.2016. године, постала несавесни држалац.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за утврђење права својине на непокретности, сматрајући да није испуњен услов за стицање права својине одржајем прописан одредбом члана 28. став 4. и члана 72. став 2. Закона о основама својинско правних односа, јер државина тужиле није била савесна у временском периоду од 20 година.

Одредбом члана 28. став 4. Закона о основама својинско правних односа (Сл.лист СФРЈ 6/80 и 36/90, Сл. лист СРЈ бр. 29/96 и Сл. лист РС бр. 115/2005) прописано је да савесни држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година.

Одредбом члана 72. став 3. истог закона прописано је да је државина савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова.

Изменама и допунама Закона о основама својинско правних односа („Службени лист СРЈ“ бр. 29/96 од 26.07.1996. године) брисана је одредба члана 29. којим је било прописано да се одржајем не може стећи право својине на средствима и правима у друштвеној својини.

Неспорно је у конкретном случају, да је тужиле у државини спорног стана почев од усељења у исти 1961. године, по основу решења НО Општине Т. Ужице од 06.03.1961. године, којим решењем је мајци тужиле додељен стан на привремено и бесплатно коришћење као и да за наведени стан тужиле, као ни њена мајка, нису закључиле уговор о закупу стана на неодређено време, нити је касније донето решење о откупу стана. Међутим, подношењем захтева за враћање одузете имовине и обештећење Агенцији за реституцију 2014. године, тужиле прекинула континуитет савесности на коју се позива и од тог момента тужиле је несавесни држалац спорног стана. Рок за стицање права својине одржајем почео да тече дана 03.08.1996. године, када су ступиле на снагу измене и допуне Закона о основама својинско правних односа, због чега, у конкретном случају, тужиле није испунила услов за стицање права својине одржајем, јер је пре истека рока за стицање својине - 03.08.2016. године постала несавесни држалац.

Стога, нису основани ревизијски наводи којима се указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право и да је тужиле била у савесној државини спорног стана почев од усељења у стан 1961. године, а свакако од 1977. године када јој је мајка умрла. Наиме, уколико је у току трајања рока за одржај дошло до промене својинског облика, од момента промене нема могућности за стицање права својине по основу одржаја без обзира на државинско стање зато што је члан 29. раније важећег Закона о основама својинско правним односима забрањивао стицање путем одржаја на средствима у друштвеној својини. Брисањем члана 29. које је извршено Законом о основама својинско-правних односа (Сл. лист СРЈ бр.29/96) није извршена конвалидација и оснажење ранијег државинског стања и успостављање права својине по основу одржаја на средствима и стварима које су биле у друштвеној својини јер Закон у прелазним и завршним одредбама не садржи правило о ретроативној

примени закона па се рокови за одржај могу рачунати само за у будуће, од момента ступања на снагу Закона о основама својинско-правних односа (3.08.1996. године). Подношењем захтева за враћање одузете имовине и обештећење 2014. године дошло до прекида рока предвиђеног за стицање својине одржајем, од када је тужила у несавесној државини стана.

У поступку за утврђење права својине одржајем не може се одлучивати применом члана 8. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, којим је предвиђено право на поштовање приватног и породичног дома, али се питање права на дом може поставити у поступку евентуалног исељења тужиле из спорног стана.

Одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка обзиром да у истом није успела, у смислу члана 153.ст.1.ЗПП.

Из наведених разлога Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић